

Vlad. Kozina: Komunizem, kot ga jaz poznam

Iz angleščine prevedel Alojzij Geržinič. - Kot Dokument I za tisk pripravil, izdal in založil dr. Filip Žakelj. - Opremila Jernej Kinkelj in Polde Malalan. Tiskala Tiskarna Vilko S.R.L. (Vilko Čeč) - Buenos Aires, 1972. - Str. 84.

Ko smo v Taboru št. 4 leta 1967 poročali o angleškem izvirniku spisa Rev. Vladimira Kozine: *Communism as I know it*, smo izrazili željo, da bi nam pisec dal priobčiti slovensko verzijo. In Rev. Vladimir Kozina je naš željo celo prekosil. Sedaj imamo namreč pred seboj slovensko verzijo tega odličnega spisa v ličnem posebnem zvezku, ki ga je v prevodu strokovnjaka prof. Alojzija Geržiniča kot Dokument I za tisk pripravil, izdal in založil dr. Filip Žakelj v Buenos Airesu.

Vsemu, kar smo pred leti zapisali o angleški izdaji, pravzaprav nimamo kaj dodati ali odvzeti. V strokovnem prevodu prof. Alojzija Geržiniča spis ohranja vse odlike angleškega izvirnika in ga za slovenske bralce celo prekaša z dodatki in vrsto dokumentarnih slik. S tem pa postaja tudi eden izmed najbolj pomembnih doprinosov za našo medrevolucionarno zgodovino, ker je od prve do zadnje črke dokument, ki ga tudi najbolj izbrani sofizmi režimovskih zgodovinskih dialektikov ne bodo mogli razvođeniti, kaj šele ovreči.

Vendar se nam zdi primerno, da znova podčrtamo poštenost v prikazovanju okolja, v katerem se je odigrala strahotna žaloigra Kozinove družine. Nihče piscu ne bi mogel zameriti, če bi ob težki kroniki, kakor je na neposrednem primeru mučeništva svoje družine spoznaval komunizem, šel mimo dejstvenikov, ki so sicer bili v vzročni ali posledični zvezi z žrtvijo njegovih najdražjih, pa so prvenstveno bili rezultat občega stanja, v kakršnega je mednarodni komunizem pogreznil slovenski narod s svojo revolucijo prav za časa tuje okupacije. Rev. Kozina pa ne samo ne gre mimo teh dejstvenikov, ampak jih prikazuje kot objektivni okvir, v katerega je zajeta njegova zgodba. S tem je vzor premnogim piscem, ki se s tem predmetom specifično ukvarjajo, pa se niso zmožni povzpeti do one mere pravičnosti, ki je za te vrste pisanja neobhodno potrebna.

Navajamo samo en primer, ki nas kajpak posebej zadeva. 84 strani njegovega teksta je že samo po sebi do skrajnosti utesnjena površina za prikaz tako strahotne žaloigre, kot se je odigrala v njegovi družini. Rev. Kozina najde prostor, da se na 68. strani takole spomni domobrancev:

„Ti mladi, katoliški Slovenci, ti prostovoljni antikomunistični vojaki pod vodstvom generala Leona Rupnika so bili krvavo vojsko proti Titu in njegovi ‘Osvobodilni fronti’. Naše ljudstvo — njega večina — je bila domobrancem hvaležna. Spet so ljudje ponoči mirno spali. Spet so lahko delali na polju, ne da bi se jim bilo treba bati partizanskega plenjenja. Domobranci so kmalu obvladovali Slovenijo. Tito in njegova OF sta kljub pomoči, ki sta jo prejemale od Anglije in Amerike, izgubljala tla in vpliv. Ljudje so bili

srečni. Kolikor je to mogoče med rdečo revolucijo, se je spet razvijalo normalno življenje.“

Spričo tega zapisa rev. Kozine ne bomo mogli nikoli razumeti — ker ne najdemo veljavnih razlogov za to —, da nekateri, ki se v svojih spisih izrecno pečajo s prikazom odločujočih dejstvenikov medrevolucionarnega dogajanja na slovenski zemlji, klecnejo pred to preprosto, nikomur krivično resnico. Zato je tem večja zasluga rev. Kozine, da je tudi v sicer intimni zgodbi svoje tragedije s poštenim peresom pokazal na te stvari.

Poleg njega vse naše priznanje tudi prof. Alojziju Geržiniču za prevod, Jerneju Kinklu in Poldetu Malalanu za močno učinkujočo opremo in dr. Filipu Žaklju, da je izid spisa omogočil. Kljub metamorfozam v našem in svetovnem gledanju — ali pa prav zaradi njih — je takšna literatura vedno aktualna, vedno potrebna. Med nami bo zbujala spomine, ki ne smejo nikoli v pozabo, doma, kamor ji mora vsakdo izmed nas pomagati z vse mi sredstvi, pa bo drezala v vest, pa odpirala oči predvsem mlademu rodu, ki se nezadržno osvešča in hoče priti danostim svojega časa do dna.

Za konec ponovimo samo še željo, ki smo jo tudi že izrazili v našem poročilu o angleškem izvirniku tega spisa. Nujno je potreben španski prevod! Z nekaterimi paralelami iz tega okolja, ki bi jih mogoče bilo kazno vnesti, bi delo nedvomno napravilo globok vtis v latinski Ameriki. Morali bi najti mecena, da bi ta strahotni dokument katoliškega duhovnika lahko prišel v zadostnih izvodih predvsem v roke tragično zmedenih krogov katoliške duhovščine teh dežel. To bi bil obenem košček nadaljevanja tistega boja, v katerem so za zgled vsemu svobodoljubnemu človeštvu padli naši mučenci.

Pi. Ka.

STANKO
KOCIPER